

Seat No: _____

No. of Printed Pages: 6

[25]
[કુળ]**SARDAR PATEL UNIVERISTY****Bachelor of Commerce (Semester –I) Examination - 2022****UB01CCOM71: Financial Accounting - I****Date: 12th December, 2022, Monday****Time 10:00 A.M. to 01:00 P.M.****Total: 70 Marks**

સૂચના : (1) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

(2) જરૂરી ગણતરી તમારા જવાબના ભાગરૂપે કરો.

પ્રશ્ન 1 એક કારખાનામાં નવેમ્બર-2022 દરમિયાન માલસામાન "M" અંગે આવક અને જાવકની માહિતી નીચે મુજબ છે.

(18)

તારીખ	આવક		જાવક	
	એકમો	એકમદીઠ કિંમત (₹)	તારીખ	એકમો
01-11-2022	9,000	4	12-11-2022	15,000
05-11-2022	18,000	6	20-11-2022	24,000
14-11-2022	21,000	5	29-11-2022	3,000
25-11-2022	9,000	8		

તા. 30/11/2022 ના રોજ સ્ટોકની ચકાસણી કરતાં 1,000 એકમોની ઘટ માલૂમ પડી હતી.

FIFO અને LIFO પદ્ધતિ મુજબ માલ-સામાનના સ્ટોકનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન 1(અ) વિપુલ લિમિટેડ તા. 01/04/2019 ના રોજ ₹ 4,00,000 ની કિંમતનું યંત્ર ખરીદ્યું. તેને

(12)

ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 50,000 થયો. કંપની વાર્ષિક 10% લેખે સરખા હપ્તાની પદ્ધતિએ ઘસારો ગણે છે. તા. 31/03/2022 ના રોજ આ યંત્ર તેની ચોપડે કિંમત પર 20% નુકસાન સાથે વેચી દીધું.

ઉપરની વિગતો પરથી કંપનીના ચોપડે પ્રથમ વર્ષ માટે આમનોંધો લખી પ્રથમ ત્રણ વર્ષ માટે યંત્ર ખાતું અને ઘસારા ખાતું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન 1(બ) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક)

(06)

(1) સ્ટોક (ઇન્વેન્ટરી) નો અર્થ અને તેની ગણતરીનું મહત્વ.

(2) હિસાબી સમય

①
(P.T.O.)

પ્રશ્ન 2 વિરાટ, રોહિત અને અશ્વિન અનુક્રમે 3:1:1 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચી લેતાં એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તેમની પેઢીનું તા. 31-3-2022 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. (17)

તા. 31/03/2022 ના રોજનું પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રકમ (₹)	મિલકતો	રકમ (₹)
મૂડી ખાતાં		ચંત્રો	3,50,000
વિરાટ 2,90,000		ફર્નિચર	50,000
રોહિત 1,40,000	4,30,000	રોકાણો	50,000
કામદાર અકસ્માત વળતર ભંડોળ	60,000	સ્ટોક	55,000
ચૂકવવાનો બાકી ખર્ચ	10,000	દેવાદારો 80,000	
પરચૂરણ લેણદારો	2,20,000	(-)ઘાલખાધ અનામત 5,000	75,000
દેવીફૂંડીઓ	50,000	લેણીફૂંડીઓ	30,000
કારીગર નફા ભાગ ભંડોળ	20,000	રોકડસિલક	40,000
		મૂડી ખાતું : અશ્વિન	40,000
		નફા- નુકસાન ખાતું	1,00,000
	7,90,000		7,90,000

ઉપરની તારીખે પેઢીનું વિસર્જન થયું. વિસર્જન અંગેની માહિતી નીચે મુજબ આપવામાં આવી છે.

(1) મિલકતોના નીચે મુજબ ઉપજ્યાં.

ચંત્રો ₹ 2,80,000; ફર્નિચર ₹ 40,000; દેવાદારો ₹ 75,000. બાકીની મિલકતોના ચોપડે કિંમત મુજબ ઉપજ્યાં.

(2) પેઢીએ તમામ દેવાં ચોપડે કિંમત મુજબ ચૂકવી આપ્યાં.

(3) એક કામદારને થયેલ અકસ્માત અંગેનો એક દાવો હવે સ્વીકારવામાં આવ્યો અને તે પેટે પેઢીએ ₹ 10,000 ચૂકવ્યાં.

(4) પેઢીએ વિસર્જન ખર્ચ પેટે ₹ 30,000 ચૂકવ્યાં.

(5) અશ્વિન નાદાર જાહેર થયો અને તેની અંગત મિલકતોમાંથી રૂપિયે 50 પૈસા મળી શક્યાં.

ઉપરની વિગતો પરથી ભાગીદારી પેઢીના ચોપડે નીચે મુજબના ખાતાં તૈયાર કરો.

- (1) માલ-મિલકત નિકાલ ખાતું
- (2) ભાગીદારોના મૂડી ખાતાં અને
- (3) રોકડ ખાતું

અથવા

પ્રશ્ન 2 લક્ષ્ય, પ્રાપ્તિ અને સિધ્ધિ અનુક્રમે 3:2:1 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચતાં એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. 31-03-2022 ના રોજ તેમની પેઢીનું વિસર્જન કરવામાં આવ્યું ત્યારે તેમનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું. (17)

તા. 31/03/2022 ના રોજનું પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રકમ રૂ	મિલકતો	રકમ રૂ
મૂડી ખાતાં		જમીન	75,000
લક્ષ્ય 2,85,000		મકાન	1,05,000
પ્રાપ્તિ 10,500		મશીનરી	90,000
સિધ્ધિ 4,500	3,00,000	દેવાદારો 50,000	
સામાન્ય અનામત	27,000	(-)ઘાલખાધ અનામત 5,000	45,000
લેણદારો	35,000	લેણીહૂંડીઓ	5,750
દેવીહૂંડીઓ	11,250	સ્ટોક	40,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	4,000	રોકડ	16,500
	3,77,250		3,77,250

વધારાની માહિતી:

- (1) મિલકતોનાં નીચે મુજબ વસૂલ થયા. જમીન રૂ 60,000; મકાન રૂ 90,000; મશીનરી રૂ 73,750; સ્ટોક રૂ 30,000. બાકીની મિલકતોનાં ચોપડે કિંમત મુજબ ઉપજ્યાં.
- (2) લેણદારોને રૂ 29,750 ચૂકતેના હિસાબે ચૂકવી આપ્યા. બાકીના દેવાં ચોપડે કિંમત મુજબ ચૂકવી આપ્યા.
- (3) વિસર્જન ખર્ચ રૂ 4,500 થયો.
- (4) બેન્કમાં વટાવેલી એક લેણીહૂંડી નકરાઈ જેના રૂ 7,500 બેન્કને ચૂકવ્યા. હૂંડી સ્વીકારનાર પાસેથી કશું મળી શક્યું નહીં.
- (5) પ્રાપ્તિ અને સિધ્ધિ બંને નાદાર થયા. પ્રાપ્તિની મિલકતોમાંથી રૂપિયે 60 પૈસા અને સિધ્ધિની મિલકતોમાંથી રૂપિયે 40 પૈસા મેળવી શકાયા.

ઉપરની વિગતો પરથી ભાગીદારી પેઢીના ચોપડે નીચે મુજબના ખાતાં તૈયાર કરો.

- (1) માલ-મિલકત નિકાલ ખાતું
- (2) ભાગીદારોના મૂડી ખાતાં અને
- (3) રોકડ ખાતું

પ્રશ્ન ૩ ભાગીદારી પેઢીનું વેપાર ખાતું, નફા-નુકસાન ખાતું, નફા-નુકસાન ફાળવણી ખાતું, ભાગીદારોના મૂડી ખાતાં અને પાકું-સરવૈયું કાલ્પનિક આંકડાઓનો આધાર લઈને તૈયાર કરો. ભાગીદારો 'X' અને 'Y' છે તેવી ધારણા કરો. (18)

અથવા

પ્રશ્ન ૩ નીચે આપેલા કાચા સરવૈયા અને હવાલા પરથી મયંકના તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૨ ના રોજ પૂરાં થતાં વર્ષ માટે વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો. (18)

ખાતાનાં નામ	ખા. પા.	ઉધાર (₹)	જમા (₹)
ઉપાડ અને મૂડી		15,000	2,10,000
ખરીદી અને વેચાણ		1,50,000	3,18,000
માલ પરત		9,000	6,000
પ્રો. ફંડમાં ફાળો અને પ્રો. ફંડ		1,500	9,000
પ્રો. ફંડના રોકાણો અને પ્રો. ફંડનું વ્યાજ		9,000	600
દેવાદારો અને લેણદારો		1,38,000	24,000
વટાવ		1,800	1,200
ઘાલખાધ અને ઘાલખાધની જોગવાઈ		1,500	900
હૂંડીઓ		45,000	6,000
સ્ટોક (૦૧-૦૪-૨૦૨૧)		18,000	---
ડેમરેજ		1,200	---
મહાજન લાગો		2,700	---
તોલાઈ		1,800	---
કસ્ટમ ડ્યૂટી		2,100	---
વેપાર ખર્ચા		7,500	---
ઉપડથી ગયેલ માલ		---	12,000
નમૂના તરીકે વહેયેલ માલ		---	9,000
જાહેરાત ખર્ચ		9,000	---
કમિશન		---	3,300
રોકડ સિલક		66,900	---
બેન્ક સિલક		1,20,000	---
		6,00,000	6,00,000

હવાલાઓ

- (1) આખર માલનો સ્ટોક ₹ 1,50,000 છે, જે પૈકી 25% માલની બજાર કિંમત 20% વધુ છે.
- (2) ₹ 90,000 ઉધાર વેચાણના નોંધવાના બાકી છે.
- (3) દેવાદારોમાંથી ₹ 18,000 ધાલખાધના માંડી વાળો અને 5% લેખે ધાલખાધ અનામતની જોગવાઈ કરો.
- (4) મૂડી પર 10% લેખે વ્યાજ ગણવાનું છે અને ઉપાડ પર 5% વ્યાજ વસૂલ કરવાનું છે.
- (5) કમિશનના ₹ 900 મળવાના બાકી છે.
- (6) જાહેરાત ખર્ચની 50% રકમ આવતા વર્ષ માટે લઈ જવાની છે.

પ્રશ્ન 4 શાહ અને પારેખ 3:2 ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચી લેતા એક પેઢીના ભાગીદારો છે. (17)
તા. 31-03-2022 ના રોજનું તેમની પેઢીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

જવાબદારીઓ	રકમ ₹	મિલકતો	રકમ ₹
<u>મૂડી ખાતાં</u>		જમીન-મકાન	1,75,000
શાહ 1,50,000		યંત્રો	1,50,000
પારેખ 80,000	2,30,000	ફર્નિચર	50,000
સામાન્ય અનામત	50,000	સ્ટોક	1,00,000
શ્રીમતી પારેખની લોન	1,50,000	દેવાદારો	2,50,000
લેણદારો	2,75,000	લેણીફૂંડીઓ	50,000
દેવીફૂંડીઓ	85,000	રોકડ	15,000
	7,90,000		7,90,000

ઉપરોક્ત પેઢીનું 'શાહ એન્ડ પારેખ લિમિટેડ' માં રૂપાંતર કરવામાં આવ્યું.

રૂપાંતરની શરતો :

- (1) કંપનીએ રોકડ અને સ્ટોક સિવાયની મિલકતો નીચે દર્શાવેલ કિંમતે લીધી.

પાઘડી ₹ 3,00,000	યંત્રો ₹ 1,00,000
દેવાદારો ₹ 2,25,000	જમીન-મકાન ₹ 3,50,000
ફર્નિચર ₹ 15,000	લેણીફૂંડીઓ ₹ 45,000
- (2) કંપનીએ લોન સિવાયની જવાબદારીઓ ચૂકવવાનું સ્વીકાર્યું.
- (3) સ્ટોક 10% ઓછી કિંમતે શાહ લઈ ગયા.
- (4) પારેખે શ્રીમતી પારેખની લોન ચૂકવવાનું સ્વીકાર્યું.

શાહ એન્ડ પારેખ લિમિટેડે ખરીદ કિંમત પેટે ₹ 10 નો એક એવા 55,000 ઇક્વિટી શેર અને બાકીની રકમ રોકડમાં ચૂકવી. ભાગીદારોએ કંપનીના શેર નફા-નુકસાનના પ્રમાણમાં વહેંચી લીધા.

ભાગીદારી પેઢીના ચોપડે જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન 4(અ) એક પેઢીના ચોપડામાંથી નીચે મુજબની માહિતી દર્શાવેલ છે.

(07)

જમીન અને મકાન ₹ 3,00,000 સ્ટોક ₹ 2,00,000

દેવાદારો ₹ 1,50,000 લેણદારો ₹ 1,80,000

જાહેરાત ઉપલક ખાતું ₹ 10,000

સામાન્ય અનામત ₹ 50,000

ઉપરોક્ત ધંધો એક કંપનીને વેચી દેતાં કંપનીએ જમીન અને મકાનના ₹ 3,50,000, સ્ટોકના ₹ 1,80,000 અને દેવાદારો પર ₹ 10,000 ધાલખાધ અનામત રાખવાનું ઠરાવ્યું. પાછડી પેટે ₹ 1,00,000 આપવામાં આવ્યા.

ખરીદ કિંમત પેટે ₹ 10 નો એક એવા 30,000 ઇક્વિટી શેર આપવામાં આવ્યા અને બાકીની રકમ રોકડમાં આપવામાં આવી.

ખરીદ કિંમત શોધો.

પ્રશ્ન 4(બ) ખરીદ કિંમત નક્કી કરવાની પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો.

(10)

—X—